

РІВНЕНСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
РІВНЕНСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ

Р О З П О Р Я Д Ж Е Н Н Я

25 лютого 2025 року м. Рівне № 723

Про Програму збереження та
відтворення водних біоресурсів,
розвитку аквакультури,
любительського і спортивного
рибальства в Рівненській області
на 2026 – 2028 роки

Керуючись статтями 15, 28 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», Указами Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» (зі змінами), від 24 лютого 2022 року № 68/2022 «Про утворення військових адміністрацій», відповідно до рішення Рівненської обласної ради від 05 березня 2022 року № 476 «Про делегування Рівненській обласній державній адміністрації окремих повноважень на період дії воєнного стану в Україні», з метою забезпечення збереження та відтворення рибних запасів:

1. Затвердити Програму збереження та відтворення водних біоресурсів, розвитку аквакультури, любительського і спортивного рибальства в Рівненській області на 2026 – 2028 роки (далі – Програма), що додається.
2. Рекомендувати районним державним (військовим) адміністраціям, Вараській міській військовій адміністрації, виконавчим комітетам сільських, селищних та міських рад територіальних громад розробити відповідні Програми.
3. Районним державним (військовим) адміністраціям, Вараській міській військовій адміністрації, Управлінню Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Рівненській області, департаменту агропромислового розвитку обласної державної адміністрації забезпечити виконання заходів Програми.

4. Виконавцям про стан реалізації Програми інформувати Управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Рівненській області щороку до 15 січня.

5. Управлінню Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Рівненській області про хід виконання Програми інформувати обласну державну адміністрацію щороку до 01 лютого.

6. Контроль за виконанням розпорядження покласти на заступника голови обласної державної адміністрації Олександра Кохана.

Начальник обласної
військової адміністрації

Олександр КОВАЛЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження голови
Рівненської обласної державної
адміністрації – начальника
Рівненської обласної військової
адміністрації
25.11.2025 № 423

ПРОГРАМА

**збереження та відтворення водних біоресурсів, розвитку аквакультури,
любительського і спортивного рибальства в Рівненській області
на 2026 – 2028 роки**

І. Загальні положення

Програму збереження та відтворення водних біоресурсів, розвитку аквакультури та любительського і спортивного рибальства в Рівненській області на 2026 – 2028 роки (далі – Програма) розроблено відповідно до Законів України «Про рибе господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про тваринний світ», «Про аквакультуру», пункту 7 частини першої статті 13, пунктів 4, 8 статті 21, пункту 9 частини першої статті 39 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», Стратегії розвитку галузі рибного господарства України на період до 2030 року, схвалені розпорядженням Кабінету Міністрів України від 02 травня 2023 № 402-р (далі – Стратегія).

Програма передбачає здійснення заходів, спрямованих на забезпечення збереження та відтворення рибних запасів області, а також визначення єдиної концепції щодо порядку забезпечення охорони водних біоресурсів у межах компетенції територіальних підрозділів природоохоронних служб, правоохоронних органів, органів місцевого самоврядування, фізичних та юридичних осіб аквакультури, які зайняті в рибному господарстві, громадських формувань рибалок-аматорів та спортсменів і наукових установ.

II. Мета і основні завдання Програми

Метою Програми є збереження та відтворення рибних запасів та поліпшення стану природних водойм Рівненської області.

Для досягнення цієї мети, враховуючи особливості області, Програмою визначені основні завдання:

вселення цінних видів риб у природні та штучні водойми Рівненської області;
визначення та збереження основних нерестових та зимувальних угідь риб у розрізі річкових басейнів;
посилення охорони рибних запасів області із залученням органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади, природоохоронних служб та громадськості;
підтримка суб'єктів господарювання, що здійснюють вирощування водних біоресурсів та розвиток рибного господарства в області;
наукова підтримка та проведення досліджень щодо якості рибопосадкового матеріалу та виробленої товарної риби;
створення профільних громадських організацій рибалок-любителів та розвиток любительського і спортивного рибальства.

III. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

У Рівненській області нараховується близько 18 тис. гектарів природних та штучних водойм, повністю або частково придатних для якісного життя тідробіотців, у тому числі риб. Основна увага у ході реалізації Програми зосереджується на водоймах загального користування, рибні запаси яких найбільше потерпають від різного роду антропогенних чинників, основними з яких є техногенне забруднення, забудова та заміщення прибережних смуг та самих водойм, а також незаконний (браконьєрський) вилов риб та неконтрольоване аматорське рибальство й підводне полювання. Також Програмою передбачено розвиток аквакультури рибоводними господарствами та розроблення наукового новітнього підходу до відновлення галузі шляхом контролю іхтіопатологічної ситуації та селекційно-племінної роботи в господарствах, розвитку любительського і спортивного рибальства на водоймах загального користування за рахунок благодійних коштів громадських організацій рибалок-любителів.

У зв'язку з цим необхідно здійснити ряд заходів, спрямованих на відтворення рибних запасів області та реконструкцію сучасної абортитної іхтіофауни з метою підвищення її біорізноманіття за рахунок цінних та зникаючих видів риб; підвищення природної рибопродуктивності водойм за рахунок оптимізації та якісного використання кормових ресурсів водойм. Такі заходи будуть ефективними лише у разі їх якісного наукового обґрунтування. Разом з цим виникає потреба у забезпеченні нових ефективних підходів до здійснення охорони рибних запасів та водних екосистем в цілому.

IV. Стан збереження та відтворення рибних запасів водних об'єктів і розвитку рибного господарства

За останні 30 – 40 років у водоймах повністю перебудувались основні популяції риб. На трофічному рівні домінують хижакки, планктофаги та

частково бенгофати. Внаслідок гідромеліоративного та гідротехнічного зарегулювання басейнів основних річок області відбулося зникнення типових реофільних видів риби, які мають дуже малі популяції або відсутні взагалі, перебувають у червоних списках міжнародного та державного значення.

Ряд біотичних, абіотичних та антропогенних факторів, які все більше впливають на екологічну ситуацію загалом і на водні екосистеми зокрема, спричиняють погіршення умов відтворення аборигенної іхтіофауни, внаслідок чого спостерігається зниження чисельності популяції промислово цінних видів риби, що в свою чергу призводить до зниження уловів як рибалок-любителів, так і рибодобувних та риборозплідних підприємств.

Природні та штучні водойми Рівненської області є сприятливими для відтворення рибних запасів та розвитку аквакультури. певні відмінності в геологічній будові різних типів водойм, екологічних умов існування в них дають змогу забезпечити зариблення цих водойм різними видами риби.

У сучасних складних економічних умовах певна частина населення України вдається до добування водних біоресурсів незаконним шляхом. Про це свідчать щорічне зростання статистичних даних із викритих порушень у галузі рибохорони. У більшості випадків не ведеться вивчення згубності такого явища як браконьєрство рибного промислу для іхтіофауни окремо взятих водойм. Щороку Управлінням Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Рівненській області ведеться чіткий контроль за дотриманням природоохоронного законодавства в галузі використання рибних ресурсів.

У 2023 – 2024 роках виявлено 1143 випадки незаконного добування водних біоресурсів, вилучено 639 забороначних знарядь лову, серед яких сітки, неводи, живобастки, колочні знаряддя, прикорми для лову риби з використанням електричного струму. У порушників вилучено 415,029 кілограма незаконно добутих водних біоресурсів, накладено штрафів за порушення правили рибальства на суму 95030 гривень та нараховано збитків у розмірі 1024352 гривні. Передано до суду 141 справу для притягнення до адміністративної відповідальності.

Внаслідок аналізу ведення рибохоронної діяльності Управлінням Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Рівненській області встановлено, що така робота ведеться з мінімальною ефективністю, оскільки зазначені підрозділи мають застаріле матеріально-технічне забезпечення, зокрема 80 відсотків автогранспорту, 60 відсотків плавзасобів та 50 відсотків підвісних двигунів мають тривалий період експлуатації та фізично і морально застаріли. Малий обсяг забезпечення пально-мастильними матеріалами (близько 30 відсотків потреби у 2024 році) не дає змоги оперативно здійснювати рибохоронну роботу. Проведений аналіз структури управління та розподілу посад виявив, що

60 відсотків посадових осіб рибохорони задіяні до виконання рибохоронної роботи, а 40 відсотків є допоміжним персоналом взємодії.

Є потреба у розширенні кількості інспекторського персоналу в межах області, а також доцільне залучення громадських інспекторів рибохорони та забезпечення якісної співпраці із європейськими службами громадської організації «Українське товариство мисливців та рибалок», Всеукраїнської громадської організації «Товариство військових мисливців та рибалок Збройних Сил України», громадської організації «Рівненська обласна федерація риболовного спорту» тощо.

За інформациєю поданих звітів у 2024 році 108 суб'єктів аквакультури на території Рівненської області експлуатували 1751,6 гектара ставків, у яких було вирощено та вилучено: 346933 екземпляри рибопосадкового матеріалу, вилучено 234 тонни товарної риби з нагульних ставків площею 1424 гектари, що становило загальну рибопродуктивність (за товарною рибною) 164 кілограми на гектар; вилучено 74,03 тонни товарної риби з акваріумів об'ємом 622,6 куб. метрів, що становило загальну рибопродуктивність (за товарною рибною) 119 кілограмів на куб. метр. На вирощування загальної кількості рибопродукції використано 606,01 тонни кормів, з них: на молодь – 251,02 тонни, на маточне поголів'я – 8,48 тонни, на товарну рибу – 346,5 тонни.

Основними причинами зменшення обсягів вирощування товарної риби суб'єктами рибного господарства є:

недостатнє наповнення водойм, що спричинило обміління та заростання нагульних та вирощувальних площ;

відсутність в області підприємств з вирощування якісного рибопосадкового матеріалу (коропа, рослинної/дінних видів риби, судака, щуки, сома);

висока собівартість вирощеної риби (затрати на корми, рибопосадковий матеріал та висока плата за орендовані водні об'єкти);

недостатній контроль за якістю рибопосадкового матеріалу та епізоотичним станом водних біоресурсів.

Розвиток рибоводної галузі в області завдяки науково обґрунтованому підходу дасть змогу забезпечити населення товарною рибною продукцією.

V. Фінансове забезпечення

Фінансування заходів Програми здійснюється за рахунок коштів місцевих бюджетів, коштів орендарів, громадських організацій, інших джерел фінансування відповідно до чинного законодавства.

Зариблення водних об'єктів здійснюється в присутності представників розробника Програми – Управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Рівненській області, профільних громадських організацій, науковців.

Прогнозні обсяги та джерела фінансування заходів, передбачених Програмою, наведено у додатку 1.
Перелік основних заходів з виконання Програми наведено у додатку 2.

VI. Очікувані результати

Реалізація Програми дасть змогу забезпечити:
введення цінних видів риб у природні та штучні водойми області;
підвищення природної рыбопродуктивності водойм загальноного користування, ефективніше використання природної кормової бази у водоймах загального використання;
призупинення процесу заболочення та заростання водойм вищою водною рослинністю;
визначення та збереження основних нерестових та зимувальних утілдь риб у розрізі річкових басейнів;
посилення охорони рибних запасів області із залученням органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади, природоохоронних служб та громадськості;
підтримку суб'єктів господарювання, що здійснюють вирощення водних біоресурсів та розвитку аквакультури в області;
проведення досліджень щодо якості рыбопосадкового матеріалу та вирощеної товарної риби;
розвиток любительського і спортивного рибальства;
залучення громадськості до заходів щодо збереження рибних запасів;
здійснення наукового моніторингу стану рибних запасів у водоймах області та визначення пріоритетних напрямів їх збереження та примноження.

Т.в.о. начальника Управління Державної адміністрації у Рівненській області
Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Рівненській області

Олександр НОВАК

ПАСПОРТ

Програми збереження та відтворення водних біоресурсів, розвитку аквакультури, любительського і спортивного рибальства в Рівненській області на 2026 – 2028 роки

Додаток 1 до Програми

1	Ініціатор розроблення Програми	Управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Рівненській області, департамент агропромислового розвитку Рівненської обласної державної адміністрації
2	Розробник Програми	Управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Рівненській області, департамент агропромислового розвитку Рівненської обласної державної адміністрації
3	Відповідальні виконавці Програми	Управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Рівненській області, Регіональний офіс водних ресурсів у Рівненській області, департамент агропромислового розвитку Рівненської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, районні державні (військові) адміністрації, Вараська міська військова адміністрація, сільські, селищні та міські територіальні ради, профільні громадські організації, суб'єкти плеємінної справи з рибництва
4	Учасники Програми	Управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Рівненській області, департамент агропромислового розвитку Рівненської обласної державної адміністрації, Національний університет водного господарства та природокористування, Дослідна станція епізоотології Національного наукового центру «Інститут експериментальної і клінічної»

	ветеринарної медицини», профільні громадські організації, суб'єкти плеємінної справи з рибництва, департамент екології та природних ресурсів Рівненської обласної державної адміністрації, Головне управління Національної поліції в Рівненській області, Головне управління Держпродспоживслужби в Рівненській області, Державна екологічна інспекція Поліського округу, Регіональний офіс водних ресурсів у Рівненській області, Південне міжрайонне управління водного господарства, Північне міжрайонне управління водного господарства, Рівненський обласний центр з гідрометеорології, районні державні (військова) адміністрації, Вараська міська військова адміністрація, сільські, селищні та міські Ради
5	Термін реалізації Програми 2026 – 2028 роки
6	Перелік бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми Місцеві бюджети, кошти громадських організацій та інші джерела фінансування
7	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, тис. гривень 11490
в тому числі:	
місцеві бюджети, тис. гривень	9630
інші джерела, тис. гривень	1860

Додаток 2 до Програми

**Заходи щодо реалізації
Програми збереження та відтворення водних біоресурсів, розвитку
аквакультури, любительського і спортивного рибальства у Рівненській
області на 2026 – 2028 роки**

Назва заходу	Щорічна потреба в коштах на 2026 – 2028 роки, тис. гривень				Джерела фінансування
	2026	2027	2028		
1	2	3	4	5	
1. Вселення в рибогосподарські водні об'єкти					
1) вселення рослинної риби (білого амура, гібрида товстолоба)	800	800	800		Місцеві бюджети
2) вселення коропо-сазанових гібридів	200	200	200		Місцеві бюджети
3) вселення судака, щуки	200	200	200		Інші джерела*
Разом	1500	1500	1500		
2. Проведення наукового забезпечення стосовно новітніх технологій					
1) вивчення запасів аборигенної іктиофауни	50	50	50		Місцеві бюджети
2) розроблення об'єднань доцільності вселення риби у водойми загального користування	30	30	30		Місцеві бюджети
3) розроблення новітніх технологій розвитку рибного господарства в області	20	20	20		Інші джерела*
Разом	50	50	50		Місцеві бюджети
Разом	150	150	150		

1	2	3	4	5
3. Розвиток рибного господарства				
1) проведення селекційно-племінної роботи	100	100	100	Місцеві бюджети
2) визначення шляхів підвищення рибопродуктивності водних об'єктів	50	50	50	Місцеві бюджети
Разом	150	150	150	
4. Розвиток любительського і спортивного рибальства				
1) створення громадських організацій рибалок-любителів, облаштування місць для здійснення рибальства-любителями	50	50	50	Інші джерела*
2) охорона водних біоресурсів	100	100	100	Інші джерела*
Разом	150	150	150	
5. Проведення меліоративних заходів на водоймах загально-го користування, розчищення русел малих річок та інших водойм				
1) розчищення русел малих річок та інших водойм, викошування вищої водної рослинності та розкорчування	500	500	500	Місцеві бюджети
2) проведення вапнування водойм	80	80	80	Місцеві бюджети
Разом	580	580	580	

1	2	3	4	5
6. Проведення інвентаризації земельних ділянок водного фонду та паспортизація водних об'єктів для цілей аквакультури	100	100	100	Місцеві бюджети
7. Охорона водних біоресурсів				
1) прибирання спецтранспорту та плавазасобів	1200	1200	1200	Місцеві бюджети
Усього за Програмою	3830	3830	3830	Загальний обсяг, у тому числі:
	3210	3210	3210	Місцеві бюджети
	620	620	620	Інші джерела*

* – профільні громадські організації.

Т.в.о. начальника Управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Рівненській області

Олександр НОВАК